

Viðtalsþættir vegna mats á hæfi stjórnarmanna og framkvæmdastjóra rekstraraðila sérhæfðra sjóða

Fjármálaeftirlit Seðlabanka Íslands (Fjármálaeftirlitið) metur hæfi stjórnarmanna og framkvæmdastjóra rekstraraðila sérhæfðra sjóða í samræmi við ákvæði laga nr. 45/2020, um rekstraraðila sérhæfðra sjóða og ákvæði laga nr. 161/2002, um fjármálafyrirtæki, sbr. 1. mgr. 14. gr. laga nr. 45/2020. Sameiginlegar viðmiðunarreglur ESMA35-36-2319 og EBA/GL/2021/06, um mat á hæfi stjórnarmanna, framkvæmdastjóra og lykilstarfsmanna, útlísta nánar kröfu um þekkingu, hæfni og reynslu sem aðilar eiga að búa yfir, eftir því sem við á. Stjórn ber sameiginlega ábyrgð á starfsemi rekstraraðila. Það er hins vegar mikilvægt að stjórnarmenn séu sjálfstæðir í hugsun og hafi hæfni til að meta, gagnrýna og hafa eftirlit með ákvarðanatöku í daglegri starfsemi rekstraraðila. Í viðmiðunarreglum EBA/GL/2021/05, um stjórnarhætti, er nánar kveðið á um hlutverk, ábyrgð og skyldur stjórnarmanna og framkvæmdastjóra fjármálafyrirtækja og er gagnlegt að hafa þau tilmæli til hliðsjónar til frekari glöggvunar á hlutverki framkvæmdastjóra og stjórnar rekstraraðila.

Í viðtali kannar Fjármálaeftirlitið þekkingu, skilning og viðhorf stjórnarmanna varðandi helstu efni sem tengjast hlutverki þeirra og ábyrgð og byggir mat sitt m.a. á upplýsingum sem þar koma fram.

Til glöggvunar á umfangi viðtals þá eru hér að neðan talin upp þau efnisatriði sem koma til með að mynda ramma viðtalsins, þó ekki sé um tæmandi viðtalsþætti að ræða. Neðst í skjali þessu má svo finna viðauka með leslista og ítarefni sem unnt er að styðjast við, við undirbúning viðtalsins.

I. Dæmi um viðtalsþætti vegna mats á hæfi stjórnarmanna í rekstrarfélögum verðbréfasjóða

1. Fjármálamarkaður

- Helstu réttarheimildir sem gilda um starfsemi rekstraraðila sérhæfðra sjóða
- Sérstaða rekstraraðila sérhæfðra sjóða
- Þekking á starfsemi þess félags sem viðtal snýr að
- Eigna- og áhættustýring
- Helstu áhættur í starfsemi rekstraraðila sérhæfðra sjóða
- Áhrif alþjóðareglna og alþjóðlegs samstarfs á starfsemi rekstraraðila sérhæfðra sjóða
- Hlutverk, ábyrgð og starfsemi fjármálaeftirlitsins

2. Stjórn, stjórnarhættir og ábyrgð stjórnar

- Stjórnskipulag rekstraraðila sérhæfðra sjóða
- Hæfisskilyrði stjórnarmanna rekstraraðila sérhæfðra sjóða
- Hlutverk og ábyrgð stjórnarmanns
- Helstu verkefni og skyldur stjórnar rekstraraðila sérhæfðra sjóða
- Starfsreglur stjórnar
- Helstu stefnur í starfsemi rekstraraðila sérhæfðra sjóða

3. Innra eftirliti

- Innra eftirlit rekstraraðila sérhæfðra sjóða
- Hlutverk stjórnar í fyrirtækja- og áhættumeningu
- Þrjár varnarlínur innra eftirlits
- Hlutverk og ábyrgð innri endurskoðunar
- Hlutverk stjórnar í áhættustýringu
- Hlutverk og ábyrgð starfssviðs áhættustýringar
- Hlutverk regluvörslu

4. Reikningsskil og endurskoðun

- Rammi fyrir gerð og framsetningu reikningsskila
- Lög og reglur sem tengjast ársreikningum rekstraraðila sérhæfðra sjóða og sjóðum í rekstri þeirra
- Helstu alþjóðlegir reikningsskilastaðlar sem tengjast reikningsskilum rekstraraðila sérhæfðra sjóða
- Helstu aðferðir við mat eigna og helstu álitamál sem geta komið upp
- Ábyrgð og eftirlit með reikningsskilum og endurskoðun
- Hlutverk ytri endurskoðanda

5. Sjálfstæði, dómgreind og viðhorf

- Sjálfstæði stjórnarmanna
- Óhæði
- Sjálfstæði í hugsun
- Ákvörðunartaka
- Háttsemi og heilindi
- Hagsmunaárekstrar
- Hagsmunatengsl og vanhæfi
- Hæfni til að gegna starfi stjórnarmanns
- Samfélagsleg ábyrgð og umboðsskylda

II. Dæmi um viðtalsþætti vegna mats á hæfi framkvæmdastjóra í rekstrarfélögum verðbréfa-sjóða

1. Fjármálamarkaður

- Helstu réttarheimildir sem gilda um starfsemi rekstraraðila sérhæfðra sjóða
- Sérstaða rekstraraðila sérhæfðra sjóða
- Þekking á starfsemi þess félags sem viðtal snýr að
- Eigna- og áhættustýring
- Helstu áhættur í starfsemi rekstraraðila sérhæfðra sjóða
- Áhrif alþjóðareglna og alþjóðlegs samstarfs á starfsemi rekstraraðila sérhæfðra sjóða
- Hlutverk, ábyrgð og starfsemi fjármálaeftirlitsins

2. Stjórn, stjórnarhættir og ábyrgð stjórnar

- Stjórnskipulag rekstraraðila sérhæfðra sjóða
- Hæfisskilyrði stjórnarmanna og framkvæmdastjóra rekstraraðila sérhæfðra sjóða
- Hlutverk og ábyrgð stjórnarmanna
- Hlutverk og ábyrgð framkvæmdastjóra
- Helstu verkefni og skyldur framkvæmdastjóra
- Helstu stefnur í starfsemi rekstraraðila sérhæfðra sjóða
- Sjálfstæði í störfum

3. Innra eftirliti

- Innra eftirlit rekstraraðila sérhæfðra sjóða
- Hlutverk framkvæmdastjóra í fyrirtækja- og áhættumeningu
- Þrjár varnarlínur innra eftirlits
- Hlutverk og ábyrgð innri endurskoðunar
- Hlutverk framkvæmdastjóra í áhættustýringu
- Hlutverk og ábyrgð starfssviðs áhættustýringar
- Hlutverk regluvörslu

4. Reikningsskil og endurskoðun

- Rammi fyrir gerð og framsetningu reikningsskila
- Lög og reglur sem tengjast ársreikningum rekstraraðila sérhæfðra sjóða og sjóða í rekstri þeirra
- Helstu alþjóðlegir reikningsskilastaðlar sem tengjast reikningsskilum rekstraraðila sérhæfðra sjóða
- Helstu aðferðir við mat eigna og helstu álitamál sem geta komið upp
- Ábyrgð og eftirlit með reikningsskilum og endurskoðun
- Hlutverk ytri endurskoðanda

5. Sjálfstæði, dómgreind og viðhorf

- Háttsemi og heilindi
- Hagsmunaárekstrar
- Hagsmunatengsl og vanhæfi
- Hæfni til að gegna starfi framkvæmdastjóra
- Samfélagsleg ábyrgð

VIÐAUKI I

Leslisti

- Lög nr. 2/1995, um hlutafélög
- Lög nr. 87/1998, um opinbert eftirlit með fjármálastarfsemi
- Lög nr. 161/2002, um fjármálafyrirtæki
 - o Reglur nr. 388/2016, um kaupaukakerfi samkvæmt lögum um fjármálafyrirtæki
 - o Reglur nr. 150/2017, um framkvæmd hæfismats framkvæmdastjóra og stjórnarmanna fjármálafyrirtækja
- Lög nr. 3/2006, um ársreikninga
 - o Viðeigandi alþjóðlegir reikningsskilastaðlar
- Lög nr. 140/2018, um aðgerðir gegn peningabætti og fjármögnun hryðjuverka
 - o Reglugerð nr. 745/2019, um áreiðanleikakönnun vegna aðgerða gegn peningabætti og fjármögnun hryðjuverka
- Lög nr. 45/2020, um rekstraraðila sérhæfðra sjóða
 - o Reglugerð um gildistöku reglugerðar framkvæmdastjórnarinnar nr. 231/2013 um viðbætur við tilskipun Evrópuþingsins og ráðsins 2011/61/ESB að því er varðar undanþágur, almenn rekstrarskilyrði, vörsluaðila, vogun, gagnsæi og eftirlit.
- Lög nr. 60/2021, um aðgerðir gegn markaðssvikum
- Lög nr. 115/2021, um markaði fyrir fjármálagerninga
- Lög nr. 116/2021, um verðbréfasjóði
 - o Reglugerð um gildistöku reglugerðar framkvæmdastjórnarinnar nr. 583/2010 um framkvæmd tilskipunar Evrópuþingsins og ráðsins 2009/65/EB að því er varðar lykilupplýsingar fyrir fjárfesta og skilyrði sem skulu uppfyllt þegar lykilupplýsingar fyrir fjárfesta eða lýsingin er lögð fram á varanlegum miðli öðrum en pappír eða vefsetri
 - o Reglugerð nr. 970/2021, um fjárfestingarheimildir verðbréfasjóða og upplýsingagjöf

- o Reglugerð um gildistöku reglugerða framkvæmdastjórnarinnar nr. 2016/438 um viðbætur við tilskipun Evrópuþingsins og ráðsins 2009/65/EB að því er varðar skyldur vörsluaðila
- o Reglur nr. 1240/2020, um ársreikninga rekstrarfélaga verðbréfasjóða, rekstraraðila sérhæfðra sjóða, verðbréfasjóða og fjárfestingarsjóða
- Sameiginlegar viðmiðunarreglur ESMA35-36-2319 og EBA/GL/2021/06, um mat á hæfi stjórnarmanna, framkvæmdastjóra og lykilstarfsmanna
- Leiðbeinandi tilmæli um lykilupplýsingar verðbréfa- og fjárfestingarsjóða nr. 3/2015
- Leiðbeinandi tilmæli vegna áhættu við rekstur upplýsingakerfa eftirlitsskyldra aðila nr. 1/2019

Ítarefni

- Viðeigandi lög, reglugerðir og reglur sem gilda um starfsemina auk leiðbeinandi tilmæla fjármálaeftirlitsins og viðeigandi EES-viðmiðunarreglna sem finna má á heimasíðu fjármálaeftirlitsins
- Spurt og svarað/túlkunar og gagnsæistilkynningar á heimasíðu fjármálaeftirlitsins
- Siðfræði og samfélagsábyrgð eftir Øyvind Kvalnes

Uppfært 18. maí 2022